

priedas

**2021-2030 METŲ NACIONALINĖS ENERGETIKOS PAŽANGOS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. 03-001-06-03-07
„ĮRENGTI ELEKTROS ENERGIJOS KAUPIMO ĮRENGIŲ SISTEMA“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO ŠALYGŲ APRAŠAS**

PROJEKTŲ VEIKLOS (POVEIKLĖS)

Veiklos (poveiklės) pavadinimas	Komponentas	Priemonė	Papriemonė	Intervencinės priemonės kodas
Elektros kaupimo įrengimas energijos įrenginių	3	B.1.1	B.1.1.3	033

SPECIALIEJI FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

1. Taikomi teisės aktai

1. Šis Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

1.1. Europos Parlamento ir Tarybos 2019 m. birželio 5 d. direktyvą (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva [2012/27/ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0277&from=EN), kuria vadovaujantis nėra teisinio draudimo EPSO-G steigiamai dukterinei bendrovei įgyvendinti šio projekto ir kaupimo įrenginiai nėra priskirtini energijos gamybos veiklai:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0944&from=en>

1.2. 2014 m. birželio 28 d. Europos Komisijos komunikatą 2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires (2014/C 200/01) (toliau – Gairės):

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0628\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0628(01)&from=LT)

1.3. 2021 m. liepos 20 d. Europos Sąjungos Tarybos įgyvendinimo sprendimą dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano patvirtinimo, kuriuo patvirtintas siekis įrengti naujus elektros energijos kaupimo įrenginius 200 MW galios:

[https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/ST_10477_2021_ADD_1_lt\(1\).pdf](https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/ST_10477_2021_ADD_1_lt(1).pdf)

- 1.4. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymą.
- 1.5. Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymą, (toliau – Sinchronizacijos įstatymas).
- 1.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 4 d. nutarimą Nr. 918 „Dėl Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plano patvirtinimo”.
- 1.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimą Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos fondų lėšas“, kuriuo patvirtintas vadovaujančiosios, administruojančiosios ir audito institucijų funkcijų, įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“, paskirstymo taisykles, reglamentuojančias Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ vadovaujančiosios institucijos, Plano administruojančiosios institucijos ir Plano audito institucijos funkcijas ir teises.
- 1.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimą Nr. 1064 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos patvirtinimo“ kuria vadovaujantis patvirtintos plėtros programos pažangos priemonės.
- 1.9. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. liepos 7 d. įsakymą Nr. 1K-240 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuojamų ar iš dalies finansuojamų projektų įgyvendinimo laikinosios tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuriuo patvirtintas 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuojamų ar iš dalies finansuojamų projektų įgyvendinimo laikinosios tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 1K-240 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuojamų ar iš dalies finansuojamų projektų įgyvendinimo laikinosios tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Laikinoji tvarka).
- 1.10. 2021 m. spalio 28 d. Europos Komisijos sprendimą Nr. C(2021) dėl valstybės pagalbos Nr. A.63178 – Lietuva. Elektros kaupimo įrenginiai pagal RRF (toliau – EK sprendimas), kuriuo suderinta valstybės pagalbos teikimo schema.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Laikinojoje tvarkoje, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatyme, Strateginio valdymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalių, 7 straipsnio 1 ir 4 dalių ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 141 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo“, ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. liepos 2 d. įsakyme Nr. 1K-237 „Dėl funkcijų paskirstymo įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą“.

2. Reikalavimai projektams

3. Pagal Aprašą remiama veikla - elektros energijos kaupimo įrenginių įrengimas.
4. Projekto veiklos turi būti įgyvendintos iki 2022 m. gruodžio 31 d.
5. Projektu turi būti siekiama įgyvendinti priemonės rezultato rodiklį „Įrengtų naujų elektros energijos kaupimo įrenginių galia, MW - 200“. Siekiamos reikšmės aprašymas: pradeda veikti keturi elektros energijos kaupimo įrenginiai, kurių kiekvieno galia – 50 MW. Rodiklis laikomas pasiektu, kai projekto veiklų įgyvendinimo pabaigoje pateikiamas kompetentingos institucijos išduotas dokumentas dėl statybos darbų užbaigimo ir (ar) įrenginių leidimo veikti/ekspluatuoti pradžios.
6. Techniniai reikalavimai projektui:
  - 6.1. elektros energijos kaupimo įrenginių suminė galia turi būti ne mažesnė nei 200 MW;

- 6.2. suminė talpa turi būti ne mažesnė nei 200 MWh;
- 6.3. technologija – ličio jonų baterijų;
- 6.4. ciklo efektyvumas turi būti ne mažesnis kaip 85 proc.;
- 6.5. elektros energijos kaupimo įrenginių sistema turi būti geografiškai išskaidyta (4 baterijų parkai po 50 MW ir 50 MWh).
7. Galimas pareiškėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. liepos 28 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatoriaus paskyrimo“ paskirtas elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatorius - uždaroji akcinė bendrovė „Energy cells“.
8. Partneriai nėra galimi.
9. Projektų atranka atliekama valstybės projektų planavimo būdu. Projektai turi atitikti bendruosius projektų atrankos kriterijus, kurių sąrašas ir vertinimo metodika nustatyti Laikinosios tvarkos 9 priede.
10. Šio Aprašo 7 p. nurodytas paskirtasis elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatorius privalo teikti perdavimo sistemos operatoriumi izoliuoto darbo rezervo paslaugą ir neturi teisės vykdyti kitos energetikos veiklos, nesusijusios su izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimu, kaip tai numatyta Elektros energijos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimo metu, Sinchronizacijos įstatymo 6¹ str. 4 d.
11. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatorius teikia perdavimo sistemos operatoriumi izoliuoto darbo rezervo paslaugą iki tol, kol bus baigtas įgyvendinti elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas ir Lietuvos Respublikos energetikos ministerija įvertins iš perdavimo sistemos operatoriaus gautą išvadą dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto pabaigos, kaip numatyta Elektros energijos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimo metu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo 6¹ str. 5 d.
12. Papildomi matomumo (viešinimo) reikalavimai, kurie nenumatyti Laikinojoje tvarkoje, nėra taikomi.
13. Pagal šį Aprašą projekto veiklų finansavimas yra valstybės pagalba, teikiama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 punkto c dalį, EK sprendimą, apie visus ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą Europos Komisija turi būti laiku informuojama, kad ji galėtų pateikti savo pastabas. Priėmusi sprendimą finansuoti projektą, Energetikos ministerija per 20 darbo dienas registruoja suteiktos valstybės pagalbos sumą Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (de minimis) pagalbos registre.
14. Projekto įgyvendinimo pradžia suvokiama taip, kaip darbų pradžia, apibrėžta 2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių (2014/C 200/01) (toliau – Gairės) dėl valstybės pagalbos 1 skyriaus 19 punkto 44 papunktyje.
15. Valstybės pagalba neteikiama sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip nustatyta Gairių 1 skyriaus 16 punkte.
16. Iki projekto įgyvendinimo plano pateikimo administruojančiajai institucijai dienos turi būti parengti ir kartu su projekto įgyvendinimo planu pateikti dokumentai:
- 16.1. Iki projekto įgyvendinimo plano pateikimo administruojančiajai institucijai dienos daiktinės pareiškėjo teisės į statinį ir (ar) žemę, kuriame įgyvendinant projektą bus vykdomi statybos darbai arba žemės ir (ar) statinio valdymo formos (nuoma, panauda) turi būti įregistruotos įstatymų nustatyta tvarka ir galioti ne trumpiau nei nustatyta Sinchronizacijos įstatymo 6¹ str. 6 d., t. y. kol visi elektros energijos kaupimo įrenginiai Lietuvos Respublikos energetikos ministerija nustatyta tvarka bus perleisti asmenims, atitinkantiems nacionalinio saugumo interesus. Jei statinys ar žemės sklypas yra naudojamas pagal panaudos ar nuomos sutartį, pareiškėjas turi turėti panaudos davėjo ar nuomotojo raštišką sutikimą vykdyti projekto veiklas;
- 16.2. Elektros energijos kaupimo įrenginių techninė specifikacija ar kiti lygiaverčiai dokumentai, apibrėžiantys elektros energijos kaupimo įrenginių techninius parametrus, reikalavimus;
- 16.3. Investicijų projektas su viena siūloma įgyvendinti projekto alternatyva, parengta pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, patvirtintą viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros

direktorius 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337, kuri <http://www.ppplietuva.lt/> skiltyje „viešųjų investicijų projektų rengimas“ prie „rengimas ir vertinimas“;

16.4. Dokumentai, pagrindžiantys projekto išlaidų pagrįstumą (sudarytas sutartis, komercinius pasiūlymus, nuorodas į rinkoje esančias kainas), išlaidų paskaičiavimai;

16.5. Įrodymus dėl stabilių ir pakankamų finansų išteklių ir galimybės užtikrinti veiklos tęstinumą per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį, padengti netinkamas, tačiau šiam projektui būtinas įgyvendinti išlaidas ir tinkamas finansuoti išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas bei prisidėti prie projekto finansavimo nuosavomis lėšomis. Nuosavų lėšų finansavimo šaltiniai (pvz., banko paskola, nuosavos lėšos, savininko/steigėjo piniginiai įnašai ir kt.) turi būti aiškiai apibrėžti, patikimi, tinkami, pakankami ir realūs projekto įgyvendinimo plano pateikimo metu.

16.6. Iki projekto įgyvendinimo plano pateikimo paskutinių metų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka patvirtintos ūkio subjekto metinės finansinės atskaitomybės dokumentų kopijos ir paskutinio ketvirčio iki paraiškos pateikimo tarpinės finansinės atskaitomybės dokumentai, pasirašyti įmonės vadovo (jeigu pareiškėjas šių dokumentų nėra pateikęs Juridinių asmenų registru);

17. Projekto įgyvendinimo plano projektas nederinimas su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

3. Reikalavimai horizontaliųjų principų įgyvendinimui

18. Neutralus – projektas negali daryti neigiamo poveikio horizontaliems principams. Reikšmingos žalos nedarymo principo vertinimo reikalavimai pateikiami šio Aprašo priede Nr. 2.

4. Regionas, kuriam priskiriami projektai

19. Netaikoma.

5. Reikalavimai valstybės pagalbai

20. Reikalavimai pareiškėjui nustatyti EK sprendime

6. Projektų atrankos kriterijai

21. Specialieji projektų atrankos kriterijai nėra nustatomi.

7. Reikalavimai įgyvendinus projektų veiklas (poveikles)

22. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. 6¹ str. 6 d., po izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimui reikalingos infrastruktūros įrengimo paskirtasis kaupimo sistemos operatorius savo valdomus elektros energijos kaupimo įrenginius atviro, skaidraus ir nediskriminacinio konkurso būdu, kurio tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, pasiūlo ir, gavęs konkurso dokumentuose išdėstytas sąlygas atitinkantį pasiūlymą (ar pasiūlymus), perleidžia asmenims, atitinkantiems nacionalinio saugumo interesus ir užtikrinantiems, kad perleidžiami elektros energijos kaupimo įrenginiai neribotą laikotarpį iki jų techninės eksploatacijos pabaigos veiks Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje, neprieštaraujant EK sprendime nustatytiems reikalavimams.

23. Investicijų tęstinumo reikalavimai taikomi tokia apimtimi, kokia nustatyta EK sprendime.

24. Iki šio Aprašo 22 punkte nustatytų sąlygų įgyvendinimo bus patvirtinta Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos tvarka, kurioje bus nustatytos taisyklės dėl EK sprendimo 11, 37, 44-51 dalių nuostatų įgyvendinimo (Taisyklės). Projekto vykdytojas, Taisyklėmis privalo užtikrinti susigrąžinimo mechanizmo taikymą:

24.1. Užbaigus elektros energijos kaupimo įrenginių pardavimo procedūras, kaip numatyta šio Aprašo 22 p., gautas pardavimo pajamas, išskyrus su Projekto vykdytojo įsteigimu ir veiklos vykdymu (tiek iki, tiek po jo paskyrimo paskirtuoju kaupimo sistemos operatoriumi 2021 m. liepos 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 590 „Dėl elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatoriaus paskyrimo“) - susijusius patirtus veiklos ir kapitalo kaštus,

nekompensuotus ir (ar) nepakankamai kompensuotus per reguliuojamų paslaugų kainas izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimu laikotarpiu, įvertinus nuosavas Projekto vykdytojo ir ES finansavimo (pagal EK sprendimą) lėšas), privalės gražinti į valstybės biudžetą Taisyklėse nustatyta tvarka.

24.2. Įvykdžius 24.1 p. reikalavimus, administruojančiajai institucijai pateikti metinės finansinės atskaitomybės dokumentų kopijas už laikotarpį nuo projekto įgyvendinimo pabaigos iki 24.1 p. įvykdymo fakto (jeigu projekto vykdytojas šių dokumentų nėra pateikęs Juridinių asmenų registru) ir paskutinio ketvirčio iki 24.1 p. įvykdymo fakto projekto vykdytojo tarpinės finansinės atskaitomybės dokumentus, pasirašytus įmonės/įstaigos direktoriaus. Taip pat, lėšų, nurodytų 24.1 p., gražinimo į valstybės biudžetą faktą patvirtinančius dokumentus.

25. Neįvykus elektros energijos kaupimo įrenginių pardavimui per EK sprendimo 44 dalyje numatytą terminą, turi būti teikiamas pranešimas Europos Komisijai dėl EK sprendimo pakeitimo.

8. Kiti reikalavimai
IŠLAIDŲ TINKAMUMO FINANSUOTI REIKALAVIMAI
9. Išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai
<p>26. Projekto išlaidos turi atitikti Laikinosios tvarkos 2 priede išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.</p> <p>27. Netinkamos finansuoti projekto lėšos:</p> <p>27.1. pridėtinės vertės mokestis;</p> <p>27.2. įgyvendinant projektą naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;</p> <p>27.3. transporto priemonių pirkimo, lizingo (finansinės nuomos), eksploatavimo ir susijusios išlaidos;</p> <p>27.4. žemės pirkimo išlaidos;</p> <p>27.5. projektą vykdančių ir (ar) projekto veiklose dalyvaujančių asmenų komandiruočių ir kelionių išlaidos.</p> <p>28. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro iki 83,3 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, bet neviršijant 100 000 000 Eur, kaip nustatyta EK sprendimo 30 punkte.</p> <p>29. Projekto vykdytojo prašymu, išankstiniai (avansiniai) mokėjimai gali būti atliekami Laikinojoje tvarkoje numatyta tvarka ir EK sprendimo 21 dalyje.</p> <p>30. Galutinis mokėjimo prašymas teikiamas iki projekto sutartyje nustatyto termino, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Kartu su galutiniu mokėjimo prašymu teikiama galutinė veiklos ataskaita.</p> <p>31. Kryžminis finansavimas netaikomas.</p>
10. Projektų veiklų (poveiklių) įgyvendinimui taikomi supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai
<p>32. Netiesioginės išlaidos apmokamos:</p> <p>32.1. Projekte bus taikoma 7 proc. netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma, kuri apmokama proporcingai nuo tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų (pagal Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžių registrą taikomas išlaidų dydis, kodas FN-01).</p> <p>33. Privalomoms projektų matomumo ir informavimo apie projektus priemonėms pagal Laikinosios tvarkos 5 priedo 4.1–4.4 papunkčius taikoma fiksuotoji suma (toliau – FS) 1121,56 Eur (pagal Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžių registrą taikomas išlaidų dydis, kodas FS-01-03). FS nebus indeksuojama.</p>